

NOGOMETA

NE MORE

TAKNJATI

STR. 4

FOKOVCI

SKOZI ČAS

STR. 7

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 1. novembra 2007 ☼ Leto XVII, št. 44

SLOVENSKI MEDIJI PREMALO OPOZARJAJO NA PROBLEME SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Delegacija komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve pri Državnem svetu R Slovenije, predsednik Vincenc Otoničar, člana Drago Bahun in Boris Bregant, je prvič v tem mandatu obiskala Porabje in se pogovarjala s predsednikom Zveze Slovencev Jožetom Hirnōkom, odgovorno urednico Porabja Marijano Sukič, nato s slovenskim generalnim konzulom mag. Dragom Šiftarjem in za zaključek obiskala gornjeseniško dvojezično osnovno šolo in si v spremstvu župnika Ferija Merkljaja ogledala cerkev.

Ker je bila delegacija na obisku prvič, sta Jože Hirnōk in Marijana Sukič gostom posredovala informacije o Slovencih na Madžarskem, predvsem pa opozorila na problematiko in naloge, pri katerih Slovenci upravičeno pričakujejo več pomoči neposredno iz Slovenije ali pri njenem vplivu na Madžarsko, da dosledneje izpolnjuje svoje, v sporazumih opredeljene obveznosti, naj ima vsaj približno tāk odnos, kot Slovenija do prekmurskih Madžarov.

Jože Hirnōk je povedal, da se je Zveza Slovencev do izvolitve Državne slovenske samouprave ukvarjala z vso manjšinsko problematiko, s poudarkom na ohranjanju jezika, torej z izobraževanjem in razvijanjem narodnostne kulture. V narodnostnem šolstvu je preostalo veliko nalog, medtem ko so se porabske kulturne skupine uveljavile doma, na gostovanjih v Sloveniji, Av-

Delegacija se je na slovenskem konzulatu v Monoštru sestala tudi z generalnim konzulom Dragom Šiftarjem

Člani delegacije v Slovenskem kulturnem in informativnem centru

striji, Italiji in v Vojvodini. Bil je kritičen do prepočasnega uresničevanja sporazuma, ki sta ga leta 1992 podpisali Slovenija in Madžarska, o zagotavljanju posebnih pravic Porabskim Slovencem in prekmurskim Madžarom. Doslej

je Madžarska, za razliko od Slovenije, zaostajala pri izpolnjevanju obveznosti. Kmalu se bo pokazalo, ali bodo držala zagotovila premiera Ferenc Gyurcsány na nendavnem delovnem srečanju slovenske in madžarske vlade,

ko je napovedal več denarja za manjšine v prihodnjem letu. Jože Hirnōk je poudaril, da Zveza dobro sodeluje z Državno slovensko samoupravo, ki je politična partnerica madžarske vlade, medtem ko ima več stikov s Slovenijo Zveza Slovencev.

Odgovorna urednica Marijana Sukič je predstavila nastanek Porabja in nakazala razvoj časopisa, za katerega zagotavlja Madžarska 60 odstotkov denarja, ostalo pa Slovenija. Želja je, da bi povečali obseg z 8 na 12 strani in zaposlili sodelavko, ki v Ljubljani študira novinarstvo in nemški jezik. Devetič zapored bodo Slovenci dobili Knjižni dar 2008. Slovenci imajo še TV oddajo Slovenski utrinki in radijske oddaje iz Monoštra, za zdaj 8 ur

tedensko, v naslednjem letu pa 24 ur na teden.

Še bolj kot problematika lastnih je skrb vzbujajoč odnos slovenskih medijev do Slovencev na Madžarskem. Ker slovenske medije, tudi RTV Slovenijo, ki je po zakonu dolžna poročati o dogajanju v zamejskem prostoru, zanimajo pretežno afere, in ker le-teh na srečo - tako Marijana Sukič - v Porabju ni, prebivalci Slovenije zelo poredko zvedo kaj o Slovencih na Madžarskem. Na Gornjem Seniku so se tri leta pripravljali na dvodnevne slovesnosti ob 20. obletnici smrti duhovnika Janoša Kūharja - »porabskega Čedermača«, maševala sta dva slovenska škofa in kar trije domači duhovniki, dogodek je združil Slovence iz cele države - a ni bil zanimiv za RTV Slovenija.

Slovenski generalni konzul mag. Drago Šiftar je delegaciji povedal, da k njemu prihaja vedno več ljudi, posebej tistih, ki opozarjajo na probleme slovenstva v Porabju. Pomembna je vsaka, še tako drobna pomoč Slovincem na Madžarskem: »Tudi zato, ker Porabski Slovenci niso v zavesti Slovencev. Zlasti zaradi mačehovskega odnosa osrednjih medijev, medtem ko prihaja v Monošter vedno več obiskovalcev iz Slovenije.«

Predsednik Vincenc Otoničar je zagotovil, da bo delegacija prek državnega sveta opozorila inštitucije v Sloveniji na razmere med Slovenci na Madžarskem, ki težko uveljavljajo svoje pravice.

Ernest Ružič

Ljubljana: I. kongres Slovenske manjšinske koordinacije

»ČE BI SPORAZUM URESNIČEVALI, BI BIL PRAVI BISER«

Minuli petek, 26. oktobra, je imela v Ljubljani Slovenska manjšinska koordinacija svoj I. kongres. V dvorani Svetovnega slovenskega kongresa so se ob predsednikih krovnih narodnostnih organizacij iz sosednjih držav zbrali vsi najpomembnejši politiki, ki se v Sloveniji ukvarjajo s Slovenci v zamejstvu in po svetu,

šinsko koordinacijo. Tako je nastal Slomak. Čez nekaj mesecev bo za nami štiriletno obdobje, ki je bilo nadvse plodno in polno osebnih izkušenj. Spoznali smo se, postali bolj povezani med seboj in zato samozavestnejši.«

Predsednik Slomaka je postal tudi vprašanje, kako naj se opredeli razmerje med Slove-

stavlja vprašanja slovenskih manjšin; to je sestavni del naše zunanje politike.« Zunanji minister je ocenil položaj Slovencev v vsaki sosedni posebej. Za Slovence v Italiji je na prvo mesto uvrstil sprejem in izvajanje zaščitnega zakona. Dimitrij Rupel je za razmere na Koroškem dejal, da so »razsodbe ustavnega sodišča glede dvojezičnih topografskih napisov jasne. Slovenija ob vseh priložnostih opozarja, da je treba odločitev ustavnega sodišča izvajati. Ob tem, ko Slovenija poudarja pomen koroških Slovencev, opozarja tudi na potrebe štajerskih Slovencev.« Glede Madžarske

koristilo tudi prekmurskim Madžarom.« Zunanji minister je povedal, da si Slovenija prizadeva za urejanje položaja Slovencev na Hrvaškem tudi tako, da zagotavlja pomoč hrvaškemu društvu v Sloveniji. Predsednik državnozbornske komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu Janez Kramberger je poudaril, da ima Slomak pomembno vlogo tudi v prizadevanjih za gospodarsko sodelovanje med državami. Državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan je povedal, da urad za narodnosti v svoje delo vključuje tudi predstavnike Slovencev v sosednjih

ženci, ki so razpravljali zlasti o problematiki v ožjem in konkretnem narodnostnem okolju. Predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnök je med drugim opozoril, da se po podpisu sporazuma, ki ga je omenjal zunanji minister, razlike v položaju prekmurskih Madžarov in Porabskih Slovencev ne zmanjšujejo, ampak povečujejo, ker prispeva Slovenija znatno večji del denarja za Madžare v Sloveniji kot Madžarska za Porabske Slovence. Predsednica Kulturnega društva 7. člen za avstrijsko Štajersko Suzanne Weitlaner je povedala, da se krepki položaj te majhne manj-

Skrb za Slovence v sosednjih državah je stalnica slovenske zunanje politike, je poudaril zunanji minister dr. Dimitrij Rupel, ko je iz slovenskega zornega kota ocenjeval položaj Slovencev v zamejstvu. V delovnem predsedstvu je bil ob predsedniku Slomaka tudi predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnök

na čelu z zunanjim ministrom dr. Dimitrijem Ruplom. Kongresa se je udeležilo večje število sodelavcev krovnih narodnostnih organizacij, kandidat za predsednika Slovenije Lojze Peterle, poslanka v Evropskem parlamentu Ljudmila Novak, poslanci državnega zbora in raziskovalci z Inštituta za narodnostna vprašanja.

Predsednik Slovenske manjšinske koordinacije Rudi Pavšič, sicer tudi predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze iz Trsta, je uvodoma spomnil na 14. januar 2004, ko so se v »zasneženi Ovčji vasi sredi Kanalske doline zbrali predsedniki krovnih organizacij slovenskih manjšin iz Avstrije, Italije, Hrvaške in Madžarske. Zbrali smo se, ker smo že več časa čutili potrebo po nečem, kar bi nas bolje in redno držalo skupaj. Enoglasno in prepričano smo sklenili, da ustanovimo manj-

nijo in slovenskim etničnim prostorom. »Ni še pravega občutka za prostor, v katerem živijo Slovenci zunaj meja Republike Slovenije. Mnenja sem, da smo še vedno ujeti v logike in dinamike, ki so bile značilne za prejšnji čas.«

Predstavniki manjšin se morajo truditi, da s skupnimi stališči nastopajo tako v odnosu do institucij svoje države kot tudi do institucij države matičnega naroda. V teh strategijah morajo nameniti posebno pozornost jeziku.

Prvi je v razpravi sodeloval zunanji minister dr. Dimitrij Rupel in na začetku poudaril, kako zelo pomembno je, da so Slovenci v sosednjih državah povezani z matično državo. Za Slovenijo je skrb za Slovence v sosednjih državah stalna obveza, kar je opredeljeno tudi v lani sprejetem zakonu. »Ministrstvo za zunanje zadeve v stikih s sosednjimi državami dosledno izpo-

V dvorani Svetovnega slovenskega kongresa so se ob predstavnikih krovnih organizacij zbrali domala vsi slovenski politiki, ki se ukvarjajo s položajem Slovencev v sosednjih državah

je zunanji minister povedal, da je bilo vprašanje manjšin prisotno tudi na nedavnem delovnem srečanju slovenske in madžarske vlade. »Naša država je ob tej priložnosti opozorila Madžarsko na nujnost primernejšega financiranja dejavnosti Porabskih Slovencev. Omeniti moram dvostranski sporazum, ki sem ga sam zagrešil leta 1992 skupaj s tedanjim zunanjim ministrom Gezo Jeszenszkyom. Če bi ta sporazum uresničevali, bi bil pravi biser. Če bo Madžarska okrepila pomoč Porabskim Slovincem, bo to

državah. Poslanec Slovenske demokratske stranke in nekdanji sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič je prepričan, da mora Slovenija med predsedovanjem Evropski uniji uvrstiti na dnevni red razpravo o manjšinah. Zlasti zato, ker se ima s čim postaviti in kaj pokazati. Pobudo je podprl tudi predsednik Slomaka, kajti realnost v Evropi je okoli 50 milijonov pripadnikov različnih manjšin.

V razpravo so se vključevali predsedniki in člani krovnih organizacij in drugi udele-

šine in izrazila zaskrbljenost, kako malo pozornosti posvečajo osrednji slovenski mediji njihovu delu, problematiki in načrtom.

Za zaključek velja poudariti, da so na dosedanjih sestankih Slomaka, ki so se zvrstili v vseh zamejskih okoljih, razpravljali zelo konkretno o domala vseh skupnih in posamičnih problemih Slovencev v sosednjih državah. Tako bo tudi v prihodnje, je zagotovil predsednik Rudi Pavšič in napovedal nekaj novosti v pravnem položaju Slomaka.

Besedilo in foto:
Ernest Ružič

»Kdor veruje v sina, ima večno življenje« (jan.3.36.)

SPOMIN NA NAŠE POKOJNE

V tem času, ob mračnih jenskih popoldnevih priča soj sveče bolj o minevanju kakor o romantiki razpoloženskih večerij. Vračajo se spomini na naše bližnje, ki so se odselili v večno domovino, in bolečine

mo, skušamo pričarati v spomin kakšen košček našega minulega življenja, ga skušamo ponovno podoživljati in s tem zaustaviti minljivost. Toda čim bolj bi jo radi zaustavili, tem bolj se zavedamo

Zakaj se bojimo minljivosti? Gotovo za to, ker ne vemo, kaj nas čaka, ker vemo, da se življenje nadaljuje tudi brez nas, ker vemo da se spomladi prerodi narava, ponovno zacvetijo rože, ozelenijo drevesa, ptiči zapojejo svoje večnozeleno melodije, in vse to brez nas. In to nam povzroča bolečine. Ljubimo življenje, težko se ločimo od njega, ker nas obdaruje z ljubeznijo, ker nas spodbuja k dejanjem, ker nas navdihuje z upanjem. In kaj bo po smrti? Če je smrt nasprotje življenja, kaj je potem nasprotje upanja, ljubezni in dejanj? Morda nepojmljiva praznosta, tišina, mir, morda pa čisto nič? Zanimivo je, da nas ne vznemirja življenje, ki je bilo pred našim rojstvom, katerega ravno tako nismo bili deležni, kot ne bomo deležni bodočnosti, ki bo sledila po naši smrti. Morda je to za to tako, ker minule čase v teku svojega življenja lahko spoznamo, bodočnosti pa ne. In večni človeški optimizem nam sugerira to, da se bodo v prihodnosti dogajale le lepe in prijetne stvari, katerih mi več ne bomo deležni. Takšne in podobne misli nam rojijo po glavi, ko molimo za naše pokojne nad grobovi, osvetljenimi z lučkami milijonov majhnih svečk in okrašenimi s krizantemami, simbolnimi cveticami minljivosti. Obujamo spomine na neuresničene želje in sanje naših pokojnih, in prosimo Vsemogočnega, da bi jih obdaroval z večnim mirom, nam pa podaril voljo do življenja in dovolj moči, da bomo lahko pomirjeni z usodo uživali to enkratno, neponovljivo božje darilo, ki se imenuje življenje. Za verujočega človeka se življenje ne konča z zemeljskim življenjem, temveč se bo nadaljevalo v vstajenju, ker »kdor veruje v sina, ima večno življenje« (jan.3.36.)

Suzana Guoth

žalovanja ponovno oživijo. Ko ob teh žalostnih, mračnih poznopoldanskih urah pričaramo v spomin njihovo podobnost, nas bolečine napadejo s tako ogromno močjo, kakor da ne bi bila minila že leta, desetletja, temveč le dnevi, ali samo ure od žalostnega dogodka, ko so odhajali. To je dan, ki ga živi posvetimo njihovemu spominu, ki na ta dan praznujejo skupaj z nami v nebesih. Odhod naših bližnjih nam ozavešča minljivost, nam ozavešča, kako krhko je človeško življenje, kako nestalno je naše bivanje tukaj na Zemlji. Dojamemo, da bo vse enkrat minilo, minilo bo to, kar je bilo dobrega, in tudi to, kar je bilo slabega. Ko se spominja-

ttega, da smo tudi mi umrljivi. Znače minevanja lahko opazujemo tudi na sebi, kajti vedno bolj blede sijaj naših oči, vsak dan opazujemo več gub na svojem obrazu, venomer se nam množijo sivi lasje. Ko se zavemo kakšnega trenutka, postane ta že del preteklosti. Nič ni stalnega na tem svetu, le minevanje. Morda je prav to tisto, kar olepša naše zemeljsko življenje. Če človek ne bi bil umrljiv, potem življenje ne bi bilo življenje. Življenje obstaja le v senci smrti, kot njeno nasprotje. Življenje in smrt se medsebojno izključujeta. Ko življenje je, takrat ni smrti, in ko je smrt, preneha življenje. Če ne bi bilo smrti, tudi življenja ne bi bilo, kajti bila bi le večnost.

Moramo se spominjati!

Vsakšno leto je eden den, gda so graubištja (cintori) puni z lidami. Te den je 1. november, vsi sveti. Na graubištje so grobi puni rauž pa svejč. Mi pa boga molimo pri grobi, gde so pokopani naši lübleni. Takši človek vendar ne žive na tom svejti, sto nikoga nejma pokopanoga na kakšnom graubištji. Tak pravijo, ka človek te grata odrasel (felnött),

če de je on vido, gda pridejo, ka te mo je dja tō čakala. Prej tak ne more, vsakši more spat titi pa dūše samo te pridejo. Kumik sam čakala drudji zranjek, tau je prvo bilau, ka sam gledala, če so dūšice djele, če kaj fali iz kolača pa iz vode. 1. november je že pri nas tō svetek. Ne delejo v fabrikaj pa indrik, tak ka vsakši leko de na graubištje. Sto pa na več

gda že ma svojo dejte. Dja pa tak mislim, ka te, gda z njegve držine merge nekaj. Te gori pride na tau, ka je življenje minlivo. Dočas je človek mladi, ne misli na smrt. Pa misli, ka njegvi lübleni ne mergejo. Dja sam tak bila. Sam že mejla dejte, gda so mi baba, očina mati, mrli. Lejpo smrt so meli, zaspali so v iži pri kalaj. 83 lejt so bili stari. Oni so mi bili prvi mrtvec v držini. Potejm za tri mesece so mi pa druga baba mrla, materna mati, ki so dugo, dugo lejt betežni bili. Mislila sam, ka tau nej mogauče preživeti. Potejm za par lejt pa so nas tū njala dejdeka pa žau, ka je moj oča že tō mrau. Kak si nazaj mislim, gda smo mlajši bili, starci so večer nešli na graubištje. Doma so pristauli boga molili. Svejče so gorele pa baba so pekli kolač. Te kolač pa glaž vode so na sto djali, ka vnoči dūše pridejo domau pa do djele pa pile. Vsigdar sam spitalava dejdeka,

mejtaj ma pokopane svoje, že pred svetkom leko de v drugo mesto na cintor. V Slovenskoj vesi pa mislim, ka v drugi vasaj tō, na cintori stodji Jezuša križ, tam pa vužigamo svejče za tiste naše mrtvece, šteri so pokopani po cejlom svejti. Pri kapejli pa stoji spomenik, gde gorijo svejče za tiste mrtve, ki so v bojni spadnili. Lani oktobra, gda so na gledanje prišli moji bratranci iz Merike s svojimi ženami pa mlajši, sam pokazala, ka gde vužigamo svejče za njenoga očo in brata, steri je v Vietnamu spadno pa sta pokopaniva v Meriki. Trno so se čüdivali pa kak sam vidla, dobro njim je spadnilo. Takšo v Meriki prej nejga. Mrtveci počivajo, mi se pa spominjamo. Žau, Porabski Slovenci že dosta mrtvecov mammo doma pa po svejti, na stere moramo misliti pa za njij eden Oče naš zmoliti.

Klari Mešič

OD SLOVENIJE...

Spremljanje ratifikacije nove pogodbe EU prioriteta predsedovanja Slovenije

Voditelji EU, med njimi predsednik vlade Janez Janša, so na neformalnem vrhu EU dosegli dogovor o novi, reformni pogodbi povezave. Nova pogodba, ki bo nadomestila propadlo ustavno pogodbo, naj bi EU zagotovila učinkovitejše delovanje in nadaljnje širitve. Slovenija se bo kot prihodnja predsedujoča EU osredotočila na spremljanje procesa ratifikacije nove pogodbe EU, je po koncu neformalnega vrha napovedal Janša. Izrazil je tudi prepričanje, da bo končen rezultat ratifikacijskega procesa uspešen in da bo EU v začetku leta 2009, torej še pred evropskimi volitvami, dobila novo podlago za svoje delovanje. Slovenija je sicer na vrhu povezave že nastopila v vlogi predsedujoče EU. Vodja slovenske diplomacije Dimitrij Rupel je namreč predsedoval na zasedanjih zunanjih ministrov, ker je njegov portugalski kolega Luis Amado spremljal predsedujočega, predsednika portugalske vlade Joseja Socratesa, na vrhunskih srečanjih.

Šuštar spet v Sloveniji

Kanada je pred dnevi Sloveniji izročila nekdanjega državnega sekretarja Borisa Šuštarja. Po prihodu v Slovenijo so ga izročili pravosodnim organom. Šuštarja je sodišče v Sloveniji konec julija v odsotnosti obsodilo na šest let zapora zaradi zlorabe uradnega položaja. Za njim je bila razpisana mednarodna tiralica. Šuštarja so nato kanadske oblasti zaradi mednarodne tiralice in neveljavnega potnega lista aretirale ob prihodu na narok za politično zatočišče. Slovenija je v začetku avgusta Kanado zaprosila za izročitev Šuštarja in pristojni kanadski organi so ga v začetku avgusta tudi priprli.

NOGOMETA NE MORE TAKNJATI

Tau pravijo, pa rejsan je tak, (vejm sam od sebe), če se je stoj v mladi lejtaj špilo pa rad emo nogomet (labdarúgás), te ta lübezen že ostane v cejlom živlejnji. Dočas ka je človek mladi, dočas ešče lejče za labdo, gda je pa že starejši, te pa že samo

Istvan Dončec ali kak ga vsi poznajo, Šikatoroš Pitju

gleda, kak se drugi špilajo. Tak je tau bilau prvin pa zdaj tó. Nogometno društvo Števanovci tau leto nauvoga predsednika ma, *Ištvana Dončeca*, ali kak ga vsakši pozna Šikatoroš Pitjuna. Gnauk svejta se je on tó špilo na taum igrišči, zdaj je pa nazaj prišo pomagat ekipi kak predsednik. Zaka se je tak odlaučo, od tauga sam ga spitavo.

• *Kak so te leko nanje vzeli, ka si tau nejmalo pa nejléko delo prejkvezejo?*

»Tam bi začno, ka gda sam dja mladi bijo, te sam dja tū v Števanovci več lejt špilo nogomet. Žau, tak sam mogo njati nogomet, zato ka sam se v Zalaegerszeg ušo včít, potistim sam pa tam delo. Dapa lübezen do nogometa je ostala ranč tak, kak gda sam se igro, pa ta drži ešče zdaj tó. Gda sam z Zalaegerszega nazaj v Varaš prišo, te so me Števanovčarge nagučavali, naj prejk vzemam nogometno ekipo. Tauma zdaj že dvajsti lejt. Tau je ranč te bilau, gda si se ti tó igro. Te sam predsednik pa trener vse na-

gnauk bijo. Samo sledkar sam spravo enga trenera, gda se je vidlo, ka brezi tauga nede šlau. Nej bilau léko, zato ka te že tó tak bilau kak zdaj, ka je malo pejnaz bilau, stroškov pa dosta. Pa itak, par lejt, pa smo prišli v prvo županijsko ligo. Vejn tri

lejt smo se špilali tam. V prvaj ligi se je že sploj dalač trbelo voziti z autobusom, dosta pejnaz je koštalo, pa soboto, nedelo sam več tó nej emo. Te se je naraudilo dejte, žena je tó vsigdar sama bila, pa sam si te tak mislo, ka tak njam. Te sam se tak odlaučo, ka več nikdar ne vzemem prejk ekipo, ka človek nejma nej sobote nej nedele. Letos

so me pa ziskali pa nagučavali, naj prejkvzemem nogometno ekipo, pa so ma znauva nanje vzeli. Če bi človek nej tak nauri bijo za nogomet, te bi me gvüšno nej mogli nanje vzeti.«

• *Kak zdaj dé ekipi?*

»Sprtulejt smo slabi bili, za volo tauga smo na konci skončali. Zdaj geseni smo drugoga trenera sprajli, Jánosa Pálcso. On je do tejsa mau v Avstriji igro nogomet, pa tam bijo trener. Gor smo ga poiskali, gučali smo z njim, pa je prejkvezejo števanovsko nogometno ekipo. Pa nej je samo trener, liki igra se tó. Istino, ka je malo že starejši, dapa on se je v višesi ligi špilo pa má telko rutine, ka tū pri nas de se leko ešče več lejt igro.«

• *Vidi se že kaj, ka nauvoga trenera mate?*

»Zdaj djeseni že baukše dé kak sprtulejt, večkrat smo zmagali pa baukše špilamo tó. Do tejsa mau je tak bilau, ka je vsakši sam od sebe špilo, pa tak, kak on sto. Ta brsno labdo, kama je sto. Zdaj je tau več nej tak. Zdaj se že špilati trbejt, pa tak

kak trener zapovej. Baukše se špilajo, dapa ešče itak nej tak, kak bi mi steli. K leta de že vejn baukše šlau. V nedelo smo bili v Vasalja, gde smo dva proti ena zmagali. Zdaj, če gledamo tabelo, smo na sredini končali.«

• *Kak so te leko znauva nanje vzeli, ka si pa prejk vzejo nogometno ekipo?*

»Tau je tašo delo, ka se nikdar ne splača, človek se dosta čemer, pa ranč tak veseli tó, gda zmagamo. Nogomet je taši. Gda zgibimo, te človeka vola odide, dapa na srejsi kedna že komaj čakam, naj nedela baude pa naj pá tekma baude. Ekipa je taša

Ekipa špila v drugi županijski ligi

kak edna velka držina, če se v tau družini dobro počütimo pa z veseljom se špilajo igralci, te se tau na rezultati tó vidi. Dja tau škem, naj se igralci v ekipi dobro poznajo, pa zvün tauga ešče uspešni tó baudajo. Drugi cilj, ka ga ešče mam, je tau, ka nauve sanitarije (öltözök) zozidamo. Te stare, lesene so že špot ekipi pa vesi tó. Gda so staro kasarnjo dol porušili, od tistac smo dobili cüggle. Plani so že gotovi, zdaj de ešče pejnaze trbelo sprajti, naj se nauve sanitarije leko gorzozidajo. Dapa tak mislim, ka tau nede léko delo. Če de vse dobro šlau, te drugo leto vcujstanamo zidati.«

• *Odkec ma vašo društvo pejnaze?*

»Števanovska občina nas pomaga, pa ka od sponzorov vküpdobimo, tau je vse. Najbola težko je tisto, da se nauva sezona začne pa gnauk moramo

vöpláčati 350.000 forintov.«

• *Ka je tau, pa zaka vam trbejt tau plačati?*

»Tau je prijavnina, barbejt, overitev igrišča pa dovoljenje igralcem, da se leko špilajo. Ka biraufge prosijo, tisto pa iz vstopnice vküppoberemo. Je tak, ka nega telko gledalcov, te v žepko segnemo pa mi vöpláčamo.«

• *Dosta lidi odi vö na tekme?*

»Odijo, dapa nej tak dosta, ka te, gda smo goraprišli v prvo županijsko ligo. Te je dober trener bijo, dobra ekipa je bila, pa tau je lüstvo bola vleklo. Vü pam, ka tisti svejt ešče nazaj pride.«

• *Prvin, gda sam se ešče dja tó špilo, je tak bilau, ka po tekmi je cejla ekipa vküper üšla prejk v krčmau pa tam pri pivu smo se pogučavali od tekme. Ka je dobro bilau, ka bi ovak trbelo delati. Tau se zdaj več nej vido.*

»Do tejsa mau je rejsan nej bilau tauga. Dapa zdaj je že nej tak. Gda je konec tekme, te si vsi v slačilnici vküpsedemo. Sendviče napravim njim ali žena pogače speče, pivo vö na sto dejem, pa se te malo pogučavamo. Ka bi trbelo ovak, baukše delati na drugi tekmi. Dja tau mislim, ka je tau sploj važno. Igralci morajo vküpdržati, pa pomagati eden drugoga, pa nej samo na igrišči. Če tau dosegnem, ka de tau tak, te tak mislim, rezultati do tó baukši.«

Karel Holec

ŠTEVANOVSKPE PEVKE V DESTRNIKI

Pevke v vesi Destrniki so 20. oktobra oprvin pripravile Srečanje ljudski pevcev pa goslarov, gde so gorstaupile števanovske pevke tü. Ves Destrnik je skur tak daleč od nas kak Maribor, leži malo naprej od Lenarta, skrak k Sv. Trojici. Ta ves je zatok leko poznana nisternim lidam, najbolje Gorejnjseničarom, ka je tü doma etnologinja Jelka Pšajd, stera je bila glavna pomauč pri pripravljanji CD-na gorejnjoseničkim ljudskim pevcom pa v zadnji lejtaj nauve plese vči gorejnjoseničkoj folklorni skupini, je gratala njiva mentorica. Pisala je pa knjigo v porabskoj rejči tak, kak so ji tau po vasaj goraziskani starejši lidgé pripovedjali. Domanje pevke v vesi so ranč pauleg njeni stikov s Porabjem pozvale gorejnjeseničke ljudske pevce, steri so, žau, nej mogli titi pa števanovske ženske, stere so z veseljom vzele pozvanje. Program so meli v lejpom

nauvom zidi, gde je petnajset pevski skupin zaspejvalo dvej-dvej naute s svojoga domanjoga kraja. Števanovske ženske so s svojo mentorico Marijo Rituper, stera je publiko ške posaba pozdravila, veselo zaspejvale pesmi Oče so mi pravli pa Igrala je igrala je. Srečanje ljudski pevcev je furt veselo, vsakši pozorno poslōjša eden drügoga, se radōjva eden drügomi pa vküper spejva poznane naute. Zvōjn srečnoga nastopa so se števanovske ženske ške leko radōjvale tomi tü, ka se je z njimi ejkstra tü pogučavo pa sliko slovenski šolski minister Milan Zver. Domanji ljudski

pevci so ga pozvali na srečanje, ka je njegva mati tü pevka. Bili so srečni pa ponosni, ka njim je dau tau poštenjé, ka prišo na srečanje. Zvōjn

pogučavajo, so prijazne, če je pa muzika, so tak nagnauk med plesalci. Rade so vküper pa so rade dobré volé, stera naj ji nikdar ne nja ta. Bile

Skupna slika z ministrom za šolstvo Milanom Zverom

pozdrava so ga podarili z veliko košaro pravi domanji dobrot, med tejm, ka se je veselo igralo pa plesalo. Števanovske ženske se tü fejs rade družijo,

so vesele pa hvaležne, ka so s svojo mentorico vküper v dalečnom kraji leko oprvin nota pokazale porabske naute.

Klara Fodor

Pismo iz Sobote

MALI PA VELKI POLITIKI

Lüblene moje, dragi moji, mi smo znouva volili. Našoga najbolje prejdnjoga. Gvüšno, ka ste od toga kaj čüli pa vidli. Mi smo se vsega toga nageli do vüj pa eške više. Depa nej se eške zgotouvalo. Nieden je nej doubou prejk petdeset procentov. Tak zdaj že letimo v drugi kroug, ka dobimo našoga najbolje prejdnjoga, ka dobimo tistoga, ka de sedo pred vsejmi drugimi, ka de predsednik. Tou tö gvüšno že vejte. Ali, povedati vam škem nika vcejlak drugoga.

Té naše slejdnje volitve so vōpokazale, ka smo gratali vcejlak spolitizejrani lidgé. Od najmenjšoga do najstarejšoga. Si leko broдите? Doma sam škeu v mejri malo drejmati pred tevenom pa me moj sin začne trousiti za ramo.

- Ata, steri je najboukši za našoga predsednika?

Boug moj, sam si brodo, sin moj, mer si njaj, ne mantraj si té mlade glave s tejm, bole brodi na kaj bole veseloga. Un pa nej! Tadale me spitavle, steri bi biu najboukši pa zakoj ranč un. Pa sam ga pito, zakoj ga tou mantra. Pa mi je vōovado, ka so se s pojbbami venej naganjali za labdo. Pa so jo enjali brsati.

- Soused Niko je pravo, ka ženske dun nemo meli za najbolje prejdnjoga človeka. Dani iz Duge poštijte je pravo, ka so ženske dun vredi, ka je tou prajla njegva mama. Po tistom se je skur doj svado Marko, ka prej ne morejo biti prejdnji tisti, ka v cerkev odijo. Pa se je nut smeü eške Filip, ka tisti, steri ne vōrvle v Boga, ne more biti predsednik. Pa je mimo prišla mala Erika. Una pa je vcejlak ovak gučala. Je prajla, ka je nieden pa ntiena nej za našoga predsednika. Pa smo se tak od toga zgučavali do zdaj, - je skončo.

Meni se je od toga začnilo v glavej nika kouli vrteti. Kak leko takšni eške čondraške takšne guče majo. Pa sam si malo tadale

brodo pa sam se sploj več nej čüdivo. Ja, kak bi pa nej meli, vej pa se mi stari cejli čas od toga zgučavlemo, gda teve gor zakapčneš, so gé tej kandidati nut v škatüli, v novinaj so gé, na radioni pa po cejli varašaj pa vesnicaj. Depa ka naj povejm svojmi sinej? Ranč sam si eške nej redno zbrodo, gda nut pride naša čerka.

- Čüj ata, - si je kuman odijavala. - Kuman čakam, ka mo mejla osemnajset lejti, ka mo leko šla volit. Tak de naš predsednik tisti, steri mora biti. Tou pa zatok, ka mo ga ge odebrala. Kuman čakam, ka de tak, - si je eške itak kuman odijavala.

Nika, mogo sam njoj taraztumačiti, ka nej mujs, ka de njeni vōzvoljeni. Leko de eden, ka se njoj sploj nede vido pa ... Na toum mesti se je tak dojsvadila, ka se je vse streja zdigavala. Tou je nej nikšna pravica, je kričala. Tou mora ovak biti, se je skur djoukala. Takšo bi sploj nej smelo biti, si je znouva nej mogla odijavati.

Ka naj delam, pa sam se spitavo ge sam. Pa sam se spoumno na mojo taščo Regino, trno čedno žensko. Una je gé naš predsednik, čiglij jo je nej niške vōzvolio.

- Idita k njoj, vej vama una vse tou najboukše raztumači, - sam njima pravo.

Tak nagnouk je mer grato. Nikšne volé sta se več nej mela od volitev pa od predsednikov zgučavati. Tak sladko sam nazaj zadrejmo, pa sam sploj nej senjo od volitev pa od predsednikov tö nej. Dokeč me je nej pozvala moja tašča Regina, trno čedna ženska. Nika je nej škela. Samo je škela videti, če smo vsi doma pa je vse v najboukšom pa najlepšom redi.

Miki

... DO MADŽARSKE

Davčna uprava bo kontrolirala predsednika opozicijske stranke FIDESZ

Davčna uprava je odredila kontrolo pri Viktorju Orbánu, predsedniku FIDESZ-a ter direktorju iste stranke Gáborju Kubatovu. Tiskovni predstavnik stranke Péter Szijjártó je najjavljeno kontrolo ocenil kot politični napad, kajti, po njegovem mnenju, želi premier Ferenc Gyurcsány na tak način obračunati s svojimi političnimi nasprotniki. Tiskovni predstavnik vlade je očitke zavrnil s tem, da je davčna uprava podobno kontrolo opravila že tudi pri predsedniku vlade, obvestilo o davčni kontroli pa je hkrati s predsednikom večje opozicijske stranke dobilo tudi več parlamentarnih poslancev iz vrst socialistov.

Zbiranje podpisov na nezakonit način?

Socialisti so ovadili FIDESZ, da je na nezakonit način zbiral podpise volivcev, ki so potrebni za razpis referendumu. Predstavnik stranke István Nyakó je izjavil, da ima oddaja Krónika na Radiu Kossuth posnetke, ki dokazujejo, da so si aktivisti FIDESZ-a ob zbiranju podpisov zapisovali tudi podatek, katero stranko preferirajo volivci. Ker se pač politična pripadnost ali simpatija šteje kot poseben osebni podatek, zakon o varovanju osebnih podatkov prepoveduje beleženje tega ali vodenje kakršnihkoli evidenc v zvezi s tem. Take evidences se smejo voditi le v primeru, če posameznik pisno izjavi, da se s tem strinja. Socialisti menijo, da je to kaznivo dejanje, zato bi moralo tožilstvo odrediti preiskavo. Tiskovni predstavnik FIDESZ-a je ovadbo zavrnil, ter dodal, da so pri zbiranju podpisov upoštevali zakonske predpise. Pozval je ljudi, če poznajo nasprotne primere, naj jih prijavijo vodji kampanje.

Soboške vzgojiteljice v Porabju

S 30. oktobrom so začele vzgojiteljice iz Vrtca Murska Sobota spet prihajati v porabske vrtce. Strokovno pomoč petim porabskim vrtcem nudijo štiri vzgojiteljice, ki prihajajo v Porabje vsak drugi teden.

VSAKŠOMI SAMO ŠANYI BAČI

V vesi Otkovci, stera spadne pod Števanovce, so najstarejši človek Šandor Mešič s svojimi 87. leti. Njija raum z ženauv je drugi v redej na Bedinom brejgi, steri na svojom rbatu ma čudovito lejpo pokrajino, mir, tiučo pa dobro, baratšagoško lüstvo. Oni prej izino ménje ranč nejmajo, ka njij v vesi vsakši tak zove ka »Šanyi bači«. Eške bola se mi je pa vidlo tau, gda sta z ženauv Rejzov eden drugoga skaus tak zvala, ka »mama pa áti«. Ja, k tomi sta se njiva že prej davnik vcuj navčila. Kak k tistomi tü, ka sta lepau sejdla v küjnji pred oknov pri stauli pa vsakši opravlo svojo delo med velkim pogučavanjom, gda sam jija gora ziskala. Tetica Rejza so zeleni prper pucali pa vküp rezali za obed, Šanyi bači so pa z gostanji delali. Ka se fejs radiva pogučavata nej pitanja, spoj pa žena Rejza, steroj sam kumar zandolejla odgovarjati. Ja, obadva sta bila vcuj navčeniva, ka sta furt med lidami bila, sta delat odla v Monošter, sta zveksoma vse vedla, ka se der kaj godilo. Dostakrat čujemo, ka so starci po vasaj dosta sami, bola narejtko pride stoj do njij. No, pri Šanyi bačini je tau vcejlak ovak, kak mi pripovedjala o tejm žena Rejza: »K nam je vsigdar stoj prišo. Zdaj pa spoj, ka je čij od sina tøj v sausedi zidala. Naši mlajši naja s svojimi družinami dostakrat poglednejo, vsakšo nedelo pride nekak pa med kednom tü dostakrat. V sausedi ena Peštarca lakniva, ona tü rada pride prejk, druga sausedica Renata iz Slovenije je pa vsakši den tøj. Vej de me pa zran pa pelala z motorom v Varaš, ka mam delo.«

Zdaj pa zatok probam nazaj vloviti rejč, naj kaj leko zvejm od Šanyi bačina tü.

• *Šanyi bači, prejšnji keden sam vas vidla, ka ste redno kosili z indašnje kosauv. Tau znananuje, ka ste pri tašnom dobrom zdravdji?*

»Včera sam tü kosijo, cejli den

sam kosijo kaulek rama, ka ščem dati zorati njivo, naj zaman ne baude. Zdravdje mi dobro ta vala, samo ka me nauga trno boli. Zdaj moram titi k brbejri v Sombotel. Mam že vse papire kreda, so me vse

Šanyi bači pa Rejza tetica trno radiva pripovedjata

vözvižgalivali. Té brbejr mi zdaj povej, ka bau, če trbejr vrezati ali nej. Ovak sam pa dja že vse razrezjani, vej sam pa šestkrat bijo vrejzani.«

Rejza se malo žaugajo: »Ja, ati bi prvin mogo titi že, samo ka, če nej sto. Brbejr je pravo, ka ma je v kolenaj pogačica malo kraj üšla, taum se je zdaj ta znójcalo. Zatok pa, gda ojdi, té se tisto orda pa ga boli. Pravijo, ka tau leko vrejžejo. Vejš, stari je že áti.«

• *Vaši stariške so tü tašna lejpa lejta zadobili?*

»Dja sam iz Andovec, mi smo bili trdjé mlajši, depa zdaj že samo dja sám živem. Mati so

mi prvin mrlji, oče pa, gda sam dja v Deutschlandi bijo.«

• *Gda je tau bilau pa zakoj ste bili na Nemškom?*

»Tau je bilau 1938. pa 1939. leta. Delat sam üšo tavö.«

• *Kak ste v tistom časi leko*

dobro leto dni sam prišo domau. Samo ka je té ranč bojna bila. V Rusučko so nas pelali. Strlili so me v rokau pa glavau tü. Pogledni, kašno rokau mam, tøj mi je golaubiš nota üšo, pa pri malom prsti prejk. V velkom varaši Harkovi sam bio v gaušči, gda sam na dva Rusa naleto, tak na en meter sta bila. Tau ne vej, če sta ma njiva strlila, dja sam strejlo, tau vej, pa sam se obrno brž nazaj. Té sam tak pozno, kak gda bi me stoj z bičom vdaru po glavej. Vtjüp sam spadno, vnoči sam pa k sebi prišo. V enoj grabi so me najšli Vaugri, gda so šli prauti Rusom. Samo sam nej vedo gončati pa tau prejk šest mejsecov, znauva so me včili. Dosta nas je bilau pa dosta ji je mrlau tü. Eden mladi mi je golaubiš vözejo. Té sam domau prišo, potistim so me 1944. leta pá nuta potegnili.«

• *Ka za dela ste pa meli v mladi pa starejši lejtaj?*

»Po marofaj vej ga Baug, tjelkokrat sam üšo pa kam vse. Gda sam štirdvajsti lejt star bio, sam se oženo. Gazdüvali smo doma. Telko zemlé smo delali, ka stau križov sildje smo šegau meli meti. Štiri krave smo držali, tri so ležale, ena pa furt stala, ka je malo mesta bilau v štali. Écke, svinjé smo krmili. Dosta so nas mantrali z dola davanjom pauva tü v petdeseti lejtaj. Vardjam, kak na skrivoma smo tele zaklali pa vödali. Gda je bilau kašno delo v vesi, sam üšo es pa tá. Mislim, ka v sedemdeseti lejtaj se mi je pršikalo nota pridti v kosno

fabriko, na pa té od tistec sam üšo v njugdijo. V tašnoj mesti sam delo, gde sam železo v ogenj mogo dejvati pa drugoma dati naprej. Vrauča je bilau kak tisti djudaš. Dosta smo trpeli, najbola v leti. Pa smo döjn radi bili, ka mam slöjžbo.«

• *Malo o sebi pa svoji družini.*

»Müva z ženauv sva mejla tü tri mlajše, čer Rožiko, ona je tü doma v vesi, pa dva sina, Šanyina pa Karčina, njeva sta doma v vogrski vasnicaj, tü nej daleč od nas. Pet vnukov mava pa pravnuka tü. Z daumi samo té dem dale, če me stoj z motorom pela. Vej, če bi me nauga nej bolejla, bi ške üšo do cerkvi tü pejški. Zdaj v nedelo me je tü sausedica pelala v cerkev k meši. Dja sam vsikdar držo svojo vöro, če kaj valalo ali nika nej.«

• *Zdaj bi pa rada od vas kaj pitala, tetica Rejza.*

»Dja nika nemo gončala, ka sam dja že stara. Nika pa nika nej. Ka dosta trpim pa ne morem titi, samo te, če me stoj pela z motorom. Tak vejš, fertik sam. Dugo lejt sam v fabriko odla. Prvin je velko srmastvo bilau. Zdaj je baugše zatok, depa udji, zdaj je pa vse trno drago pa je tau baja. Ka misliš, ka smo prvin trpali. Pejštji smo odli v Varaš delat, nej bilau busa. Gda smo zrazranka delali, té smo že v tretjoj vöri mogli titi z dauma. Té nas je dosta bilau. Po gauštja smo prejk odli. Tjelkokrat smo spadnili. Jaaaj! Sledkar smo z biciklini odli. Kak je garmelo, treskalo! Ka, mogli smo titi, ka je na vöro trbelo pridti. Dja sam skur štirdeset lejt odla v židano frbriko...«

S toga se tü vidi, ka pri Šanyi bačini je furt lepau, se ške té tü lepau pogučavajo, gda mislijo, ka nemajo od koj. Vöjpam, ka mo se ške dugo leko pogučavali z njimi vsi, steri je poznamo pa radi mamu.

Klara Fodor

OTROŠKI

Z a -
p r a v
ranč zlata
ribica ne vej,
gda se je znajšla
v potoki zmejs med
varašom pa vesnico nej
daleč vkraj. Pa ne pouni naj-
bole tau tō nej, gda je spunila
prvo želenje kakšnomi člove-
ki. Gvušno pa vej, ka je bilou
malo takšni čüdni, kak je bilo
želenje maloga pojbiča Petra.
Prišo je eden lejpi den na
brejg potoka. Prišo, ka de ribe
lovju. Depa na njegvi licaj se
je vidla velka žalost. Vidla se
je žmetna žalost. Vidla se je
kmična žalost. Vse je bilou
tak, čiglij je biu lejpi
den. Zlata ribica ga
je gledala pa si
brodila svo-
je. Peter

MLAŠEČI

NAŠA ZLATA RIBICA

*Svejt je čüdno vküper napravljeni. Lidge ne vörvlejo naj-
bole, ka bi se godili čüdeži. Depa po drugoj strani bi
trno radi bili, ka bi se godili. Te je pa spoj nej čüdno,
ka v zlate ribice ne vörvlejo, bi je pa radi meli bar v
bližnjom potoki. Pa ništerni ranč ne vejo, ka una rejsan
tam živé.*

ČÜDNO ŽELENJE

pa je s svojimi žalostnimi lica-
mi odo tadale sejdat na brejg
potoka pa lovit ribe. Pomalek
njoj je više prišo s tisto njego-
vo žalostjouv. Priplavala je do
črva, ka ga je Peter namako v
vodej. Vgriznila je vanga pa se
obejsila. Peter jo je potegno na
süjo. Te se je pa začnilo kak v
vsakšnoj rednoj pripovejsti od
zlate ribice.

*- Püsti me, prosim te, püsti
me! Spunim ti želenje, če
me spistiš nazaj v vodou.*

*Ge sam zlata ribica pa leko
tak zazvörčim, ka ti spunim
vsikšo želenje, - se je preme-
tavala na süjom na brgej po-
toka.*

Mali Peter jo je samo čüdno
gledo. Najprva je nej vörvo,
ka je tou spoj istina. Po ti-
stom je nej vörvo, ka bi kaj
takšoga spoj leko bila istina.
Po tistom pa se je začno ški-
pati v roke, če vse vküper ne
senja. Pa je nej senjo. Bilou je
najbole za istino. Pred njim

je bila zlata ribica pa un jo je
gledo, kak bi gleda najbole
normalno stvar. Pa je celou ti-
sta žalost odišla nikam vkraj.
Na, zdaj se je nazaj privlejkla.
Zdaj, gda se je spoumno. Na
svojga ato.

*- Leko je istina, tou, ka gučiš,
- je začno. - Leko pa, ka nej.
Depa trno rad bi biu, ka bi
biu moj ata velki pa krepek
pa močen kak kakši super-
men. Zato, ka je bole mali
pa takši tenki pa slouki.
Skur kak ge.*

*- Ka pa naj ge napravim,
- ga je zlata ribica gledala z
bejlin.*

*- Ja, ka naj narediš? Ka de
ranč takši. Krepek, močen
pa velki, nej? Tou je moje že-
lenje. Zdaj pa tou spuni, če
si rejsan zlata ribica.*

Zlata ribica si je zdenila pa si
brž zbrodila.

- Čüj,
Peter!

*Tvoj ata
je ranč takši,
kak si povedo.*

*Če ga rad maš, pa
vej, ka ga maš, de un
za tebe vsigdar supermen,
če škeš. Pa naj bou velki ali
nej, naj bou krepek ali nej.*

Brž za tejm je že skoučila na-
zaj v vodou. Mali Peter je do-
mou odišo. Eške je odo nazaj
na brejg ribe lovit. Pa s svojim
atom tō. Nigdar več je nej biu
takši žalosten, kak tiste dne-
ve. Zlate ribice je več nej nig-
dar zgrabu. Depa svojga ato
je vido ranč takšnoga, kak
ga je najbolje rad emo.

Miki Roš

KAUT

FOKOVCI SKOZI ČAS

25. oktobra so v Varaši v Slo-
venskom daumi odprli razsta-
vo Prekmurska vas FOKOVCI
skozi čas. Razstavo je pripra-

mag. Franci Kuzmiči, višjomi
kustosi Muzeja Murska Sobota,
steri je na kratko tapravo,
kak je prišlo do té razstave.

sejo nazaj. Dapa gda so vidli,
ka vse, ka so njima tadali, na-
zaj tō prineseta, te so že sami
tō poglednili, ka majo v stari
omaraj ali v kištaj. Eni so pa
te dobili volau, da bi prejkpo-
glednili svoje paude, gda je
društvo v vesi leta 2002. na-
pravilo prvo razstavo. Te so
ništrni sami prinesli pa poni-
dili, da bi organizatorji stare
kejpe pa dokumente prekopi-
rali pa tō ponücali. Tak so te
leta 2005. pripravili doma v
vesi eške vekšo razstavo. Po-
tistim se je vödala mala knii-
žica tō, letos se je pa napravo
CD, steri v kejpaj pa besedi no-
trapokaže zgodovino vesi, ka
vse so meli pa ka vse majo v
vesi, sto so bili tisti lidgé, steri
so največ napravili za ves.

Kak je pravo Franc Kuzmič, s
tejm ščejo spodbuditi (ösztö-
nözni) druge vesi tō, naj ne
njajo, ka bi se tej stari doku-
menti, stari papirge pa kejpi
zgebili, vej pa tau so svedoki
naše zgodovine. Na žalost
je za tau že malo časa, ka se
stare iže odavajo, največkrat
jij küpijo tihinci, za stere tej
stari kejpi pa papirge nika ne
povejo pa pomenijo, zatok je

največkrat zažgejo. S tejm pa
na nikoj pride en tau naše
zgodovine, en tau zgodovine
vesnic.

gučo o tom, ka je ta razstava
zatok tō pomembna (fontos),
ka tisti, steri so go pripravili,
pa tisti, steri so go prišli gle-

Mag. Franc Kuzmič, višji kustos Muzeja Murska Sobota, predsednik društva BRV Janez Škalič in Tihomir Kržanko na otvoritvi razstave

vilo društvo BRV, stero je bi-
lau ustanovljeno za promocijo
in napredek Goričkega. Nav-
zoče, med njimi generalnoga
konzula v Monoštri Draga
Šiftarja pa njegovu ženo, je po-
zdravo predsednik Slovenske
zveze Jože Hirnök. Rejč je dau

V vesi Fokovci sta stare papi-
re, dokumente, kejpe začnila
vküpbrati Tihomir Kržanko
pa Viljem Kianec. Lüstvo je
najprva prej nej trno stelo
dati, eni so pravli, ka oni nika
kaj staroga nejmajo, drugi so
se bodjali, ka jim je ne prine-

Navzoče je pozdravo predse-
dnik društva BRV Janez Škalič
tō, steri se je Slovenski zvezi
zahvalo za možnost, ka so
leko razstavo pripeljali v Va-
raš tō.

Razstavo je odpro generalni
konzul Drago Šiftar, steri je

dat, gučijo gnaki jezik. Jezik,
steri je doma med Mürov pa
Rabov, zavolo steroga bi nas
ploj nej smelo sram biti. Na
otvoritvi razstave so lejpe prek-
murske pesmi popejvali ljud-
ski pevci iz Sela.

Marijana Sukič

7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.20 OSMI DAN, 11.50 ZAMOLČANI - MOČ PREŽIVETJA, DOK. odd., 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 DUHOVNI UTRIP, 13.35 KINGDOM, ANG. NAD., 14.20 SLOVENCJI V ITALIJI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 BABAR: KRUTOST, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: PRIJATELJI, 16.25 V DOTIKU Z VODO, AVSTR.-NEMŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 NAJVEČJE NOBELOVE USPEŠNICE, 17.40 NATIONAL GEOGRAPHIC, AM. DOK. SER., 18.40 KARLI, RIS., 18.45 PINGU, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ZAČNIMO ZNOVA, TV SERIJA, 20.30 NA ZDRAVJE! 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.20 NATIONAL GEOGRAPHIC, PON., 1.10 DNEVNIK, 1.50 INFOKANAL

PETEK, 02.11.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.25 PISAVE, 11.50 EVROPSKI MAGAZIN, 12.20 ČRNO BELI ČASI, 12.35 NAJLEPŠI ČAS MOJEGA ŽIVLJENJA, NEMŠ. HUM. NAD., 13.00 RONJA, RAZBOJNIŠKA HČI, ŠVEDS. FILM, 15.35 ŠPORT SPAS, 16.05 MOZAIK, 16.35 GOSPODARJI SPLETK, FRANC. DOK. odd., 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 PRIMORSKI MOZAIK, 18.35 ŠTUDENTSKA, 19.10 HOKEJ NA LEDU, ACRONI JESENICE - GRAZ, 21.30 NAJLEPŠI ČAS MOJEGA ŽIVLJENJA, NEMŠ. HUM. NAD., 22.00 BREZČUTNO SRCE, AM. FILM, 23.35 UBITI KRALJA, ANG. FILM, 1.10 GLAVA DRUŽINE, AM. NAD., 2.00 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.25 INFOKANAL

SOBOTA, 03.11.2007, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ČIV IN PAPAGAJ, DANŠKA NAD., 13.45 SKRIVNOSTI DIVJINE, JAP. POLJ. SER., 14.10 RDEČA KAPICA SAMA V GOZD JE ŠLA, DOK. odd., 15.00 PESEM PTIC TRNOVK, AVSTR. NAD., 15.55 SOBOTNO POPOLDNE, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 SOBOTNO POPOLDNE, 18.40 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, EUTRINKI, 19.55 LJUBLJANA PRESTOLNICA EU, KVIZ, 21.10 ODKAR SI ODSLA, ANG. HUM. NAD., 21.50 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.25 HRI-BAR, 23.30 DEADWOOD, AM. NAD., 0.35 RAZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE, GLASB. DOK., 1.40 DNEVNIK, 2.00 INFOKANAL

SOBOTA, 03.11.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.00 SKOZI ČAS, 9.10 PRIMORSKI MOZAIK, 9.40 ŠTUDENTSKA, 10.00 VROČI STOL, 10.55 TEKMA, 11.45 RDEČA KAPICA, NEMŠ. FILM, 13.40 ANGLEŠKA NOGOMETNA LIGA, ARSENAL - MANCHESTER UNITED, 15.45 Z GLAVO NA ZABAVO, 16.20 MAGAZIN V ALPSKEM SMUCANJU, 16.55 KOŠARKA, LIGA NLB: GEOPLIN SLOVAN - HELIOS, 18.45 KONCERT SLOVENSKE SKUPINE GAL IN GALERISTI, 20.00 FOYLOVA VOJNA, ANG. NAD., 21.35 SLOVENSKI MAGAZIN, 22.00 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST: HELSINKI, DOK. SER., 22.30 SOBOTNO POPOLDNE, 0.40 DVAJSET TISOČ ULIC POD NEBOM, ANG. LIT. NAD., 1.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.55 INFOKANAL

NEDELJA, 04.11.2007, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 9.55 NEDELJSKA MAŠA, PRENOS IZ ČREŠNJIČ, 11.00 IZVIR(N)I, 11.30 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.30 NLP, RAZVEDRILNA oddAJA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, RAZVEDRILNA oddAJA, 17.15 DRUŽABNA, 17.45 ČAS ZA ..., 18.25 ZMAGOVALEC GLASBENEGA DVOBOJA, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 POKEC, RIS., 18.45 OZI BU, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 SPET DOMA, 21.45 INTERVJU, 22.40 ARS 360, 22.55 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.25 NOČ NA ZEMLJI, AM. FILM, 1.30 DNEVNIK, 1.55 INFOKANAL

NEDELJA, 04.11.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.50 SKOZI ČAS, 10.00 LJUBLJANA PRESTOLNICA EU, KVIZ, 11.10 3. SREČANJE KITARSKIH ORKESTROV IN ANSAMBOV GLASBENIH ŠOL SLOVENIJE, 11.30 LYNX MAGAZIN, 12.00 GLOBUS, 12.30 SLOVENSKI MAGAZIN, 17.25 ROKOMET, LIGA MIK: GORENJE - CIMOS, 19.00 KONCERT SKUPINE KATALENA, 20.00 SANJSKA POTOVANJA, ANG. DOK. SER., 20.55 MOJSTER IN MARGARETA, RUSKA NAD., 21.50 Š - ŠPORTNA oddAJA, 22.35 VSE PO PREDALČKIH, ANG. NAD., 23.25 PORTRET PHILIPA GLASSA, 0.25 ANOTHER/DRUGI, VIDEO PLES V MEDNARODNI KOPRODUKCIJI, 0.45 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.15 INFOKANAL

PONEDELJEK, 05.11.2007, I. SPORED TVS

6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.05 NATIONAL GEOGRAPHIC, AM. DOK. SER., 12.00 SREČANJE S TALIJO: IGRALCA SONJA PAVČIČ IN DRAGO RAZBORSEK, DOK. odd., 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SPET DOMA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 MEDVEDEK, RIS., 16.05 MERLIN, ČUDEŽNI KUŽA, RIS., 16.20 BISERGORA: ALI SRCE LAHKO DELIMO, LUTK. NAN., 16.35 SEJALCI SVETLOBE: RAZLITO SONCE, OTR. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 NAJ ZIVI OSREDNJE POKOPALIŠČE, AVST. POLJ. odd., 18.30 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 ELI IN FANI, RIS., 18.45 ADI V MORJU, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PREDSEDNIK ZA SLOVENIJO 2007 - SOOČENJE, 21.00 KINGDOM, ANG. NAD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00

OPUS, 23.25 GLASBENI VEČER, 0.40 NAJ ZIVI OSREDNJE POKOPALIŠČE, PON., 1.30 DNEVNIK, 2.10 INFOKANAL

PONEDELJEK, 05.11.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.00 NLP, RAZVEDRILNA oddAJA, 12.40 SOBOTNO POPOLDNE, 15.25 Š - ŠPORTNA oddAJA, 16.10 OSMI DAN, 16.40 ARS 360, 17.00 SLOVENSKI MAGAZIN, 17.25 MOZAIK, 18.00 POROČILA, 18.05 TEKMA, DEBATNA oddAJA ZA MLADJE, 18.55 BOŽANSKE CENE, ANGELI BI IZBRALI SRIL, DRUŽ. HUM. NAN., 19.25 Z GLAVO NA ZABAVO, 20.00 PRIČE - VOJNI SNEMALCI V NEMČIJI 1945, NEMŠ. DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 BLEŠČICA, oddAJA O MODI, 22.30 GLAS(BE)NI VEČERI NA DRUGEM, 23.30 O LJUBEZNI, AM. FILM, 0.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.25 INFOKANAL

TOREK, 06.11.2007, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 NAJ ZIVI OSREDNJE POKOPALIŠČE, AVST. POLJ. odd., 11.55 INTERVJU, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 PREDSEDNIK ZA SLOVENIJO 2007 - SOOČENJE, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TROJČICE: RDEČI ZMAJ, RIS., 16.10 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM LIŠAJ, POUČNO RAZV. odd., 16.20 HOTEL OBMORČEK: FILMARJI PRI OBMORČKOVIH, RIS., 16.30 KOŽA, DLAKA, PERJE: DELAVNOST, DOK. NAN., 16.35 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 UTRIP SREDNJEVEŠKE ŠKOFJE LOKE, DOK.-IGR. FILM, 18.00 RESNIČNA RESNIČNOST, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 FRANČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 STO DESET LET SVETLOBE V PRESTOLNICI, DOK. odd., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 SMRTONOSNE BITKE PRVE SVETOVNE VOJNE, NEMŠ. DOK. SER., 23.50 UTRIP SREDNJEVEŠKE ŠKOFJE LOKE, PON., 0.15 RESNIČNA RESNIČNOST, 0.40 DNEVNIK, 1.20 INFOKANAL

TOREK, 06.11.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.30 DOBER DAN, KOROŠKA, 14.00 Z GLAVO NA ZABAVO, 14.30 GLAS(BE)NI VEČERI NA DRUGEM, 15.30 STUDIO CITY, 16.25 IZVIR(N)I, 16.55 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 HOMO CONSUMENS, 18.30 AKTUALNO, 18.55 PORTRET MEZZOSOPRANISTKE BOŽENE GLAVAK, 20.00 MUZIKAJETO: KUBA, IGR.-IZOBR. MLAD. SER., 20.30 GLOBUS, 21.00 IMPERIJ: AVGUST, PRVI RIMSKI CESAR, KOPR. NAD., 22.30 LET 3142, ARG. FILM, 0.15 JASNOVIDKA, AM. NAD., 1.00 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.25 INFOKANAL

SREDA, 07.11.2007, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.40 KNJIGA MENE BRIGA, 11.00 UTRIP SREDNJEVEŠKE ŠKOFJE LOKE, DOK.-IGRANI FILM, 11.30 RESNIČNA RESNIČNOST, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ARS 360, 13.35 OPUS, 14.00 STO DESET LET SVETLOBE V PRESTOLNICI, DOK. odd., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MOBY DICK IN SKRIVNOST DEŽELE MU, RIS., 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 ULICA SANJ, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 OTROCI S PETRIČKA, DOK. MESECA, 21.30 PRVI IN DRUGI, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OMIZJE, 0.20 Z VAMI, 1.15 DNEVNIK, 1.55 INFOKANAL

SREDA, 07.11.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.15 SKRIVNOSTI DIVJINE, JAP. POLJ. SER., 13.45 HRI-BAR, 14.50 LJUBLJANA PRESTOLNICA EU, KVIZ, 16.00 PLEME, ANG. DOK. SER., 16.55 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 ČRNO BELI ČASI, 18.20 DIAGONALE, 18.55 VEČERNI GOST: PROF. DR. MARKO TERSEGLAV, 20.00 ŠPORT, 20.35 EVROLIGA V KOŠARKI, UNION OLIMPIJA - CSK, 22.30 DRIADA, TV PRIREDBA PREDSTAVE AGRT, 0.10 SLOVENSKA JAZZ SCENA: ANDY SCOTT & SAX ASSAULT, 0.55 INŠPEKTOR WALLANDER: PRED ZMRZALJO, ŠVEDSKA NAN., 2.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.45 INFOKANAL

ČETRTEK, 08.11.2007, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 Z VAMI, 11.40 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ZAČNIMO ZNOVA, TV SERIJA, 13.50 PIRAMIDA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 SREBRNOGRIVI KONJIČ, RIS., 16.05 KRATKI IGRANI FILM EBU, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 JASNO IN GLASNO, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 EDO IN MEDO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 MILIJONAR Z JONASOM, 20.55 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSMI DAN, 23.35 KNJIGA MENE BRIGA, 0.00 BELLEVLISKI TRICKEL, FRANC. TV FILM, 1.40 DUHOVNI UTRIP, 1.55 DNEVNIK, 2.35 INFOKANAL

ČETRTEK, 08.11.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.20 BLEŠČICA, 13.50 HOMO CONSUMENS, 14.15 AKTUALNO, 14.45 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST, DOK. SER., 15.15 GLOBUS, 15.45 SANJSKA POTOVANJA, ANG. DOK. SER., 16.35 MOZAIK, 17.05 PRVI IN DRUGI, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 POMAGAJMO SI, 18.35 EVROPSKI MAGAZIN, 19.10 3. SREČANJE KITARSKIH ORKESTROV IN ANSAMBOV GLASBENIH ŠOL SLOVENIJE, 19.30 PESEM KAMNA: KAMNOSEKI, DOK. odd., 20.00 MONDOVINO, AM.-FRANC. FILM, 22.10 JASNOVIDKA, AM. NAD., 22.50 GLASOVI NOČI, ŠPANS. FILM, 0.30 HEREMAKONO: ČAKAJOČ NA SREČO, FRANC. FILM, 2.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.25 INFOKANAL

INFORMACIJA

o javnih razpisih Urada Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu v letu 2008

Na podlagi Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (Uradni list RS, št. 43-1836/06) in Uredbe o izvajanju finančnih podpor za ohranjanje in razvijanje slovenske identitete zunaj Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 139/2006), je Urad Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu dne 19.10.2007 objavil Javni razpis za razpisno področje A: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu v letu 2008 in Javni razpis za razpisno področje B: finančna podpora Slovincem po svetu v letu 2008.

Cilj obeh javnih razpisov je spodbujanje dejavnosti, ki med slovenskimi rojaki, ki živijo v tujini, omogočajo:

- utrjevanje in ohranjanje narodne, jezikovne ter kulturne identitete,
- medsebojno povezovanje,
- ohranjanje vezi z Republiko Slovenijo,
- vzdrževanje struktur in dejavnosti avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah in Slovencev v izseljenstvu.

Na javna razpisa se lahko prijavijo tako pravne kot fizične osebe iz tujine, kakor tudi organizacije civilne družbe, ki v Republikli Sloveniji delujejo na področju povezovanja in skrbi za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Dokumentacija navedenih javnih razpisov je na razpolago na spletni strani Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu: <http://www.uszs.gov.si/>. Dokumentacijo pa zainteresirani lahko dvignejo tudi v tajništvo Urada vsak dan med 9. in 14. uro in tudi na vseh diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v času uradnih ur.

Skrajni rok za oddajo vlog je **30.11.2007**.

Vsa dodatna pojasnila in informacije je mogoče dobiti na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu vsak dan med 9. in 14. uro, tel: 01 430 28 10, faks: 01 478 22 96, 01 437 55 11 ter po elektronski pošti na elektronskem naslovu urad.slovinci@gov.si.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:

EUROTRADE PRINT d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Naročnina: za Madžarsko letno
2.600 HUF, za Slovenijo 22
EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Časopis izhaja z denarno pomočjo
Urada RS za Slovence v zamejstvu
in po svetu ter Javnega sklada za
narodne in etnične manjšine na
Madžarskem.

Številka bančnega računa:
HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB